

Ung och ingenting? Projektet som frågar och förändrar!

Ung och ingenting?

Slutrapport av projekt som bedrevs augusti 2016 – augusti 2017

Föreningen Utveckla Örbyhus Tobo Vendel

med stöd av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor

Vi som lett arbetet och skrivit rapporten:

Isabelle Axelsson, projektledare

Birgitta Clarke, projektmedarbetare

Rapportens innehåll

Organisationer involverade i projektet	4
Projektets problembild och målbild	5
Aktiviteter under projektåret	6
Hösten 2016	6
Facebooksida startas	6
Uppmärksamhet i tidning	6
Lots på Hälsohuset i Tierp och Örbyhus fritidsgård	6
Politikerträff	7
Tjänstemannaträff	7
Samarbete med Uppsala Stadsteater	7
Våren 2017	8
Politikerluncher	8
Januari	8
Maj	9
Tjänstemannaluncher	11
Mars	11
Maj	12
Lots på Örbyhus Tillsammanscafé	15
Utlisning riktad till unga	15
Utlisning riktad till föreningar: "Få pengar – få saker att hända"	15
Sommaren 2017	16
Now Bahar	16
TÖFF	16
Fritidsbank Örbyhus	16
Göteborgscupen	16
Ungdomsnätverket	16
Thaileksavslutning	16
Kick-off	17

Självförsvar och prova på Kick- och Thaiboxning	17
Dansevent.....	17
Föreningen Ungdomsnätverket avvecklas	18
Analys	19
Utmaningar.....	19
Nå målgrupperna.....	19
Ungas organisering saknas	20
Ideella föreningars resursbrist	20
Politiker och tjänstemäns kunskapsbrist.....	20
Åtgärdsförslag	20
Stärk Ungdomsnätverket	20
Stöd unga.....	21
Stöd civilsamhället.....	21
Stöd lokal utveckling.....	22
Slutord	22

Organisationer involverade i projektet

Föreningen Utveckla Örbyhus Tobo Vendel

Har sökt och beviljats projektbidrag från MUCF som har finansierat denna förstudie. Föreningen som har funnits sedan 2014, är en paraplyorganisation med syfte att främja samverkan och engagemang för lokal hållbar utveckling. Föreningen företräder intressen i byarna i Tegelsmora och Vendels socken samt tätorterna Tobo och Örbyhus. 2016 blev Föreningen ÖTV av Länsbygderådet utsedd till årets lokala utvecklingsgrupp i Uppsala län. Verksamheten är indelad i fyra områden: Infrastruktur och skönhet, Natur, kultur och turism, Inkludering, Ung i ÖTV.

Mer information på www.utvecklaotv.wordpress.com

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)

En statlig myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Ger bidrag till föreningsliv, kommuner och internationellt samarbete. Utlyste under våren 2016 bidragsstöd till ungas organisering för att stödja barns och ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället. Myndigheten meddelade i sitt beslut att Utveckla ÖTV "får bidrag för att under perioden den 1 augusti 2016 till den 1 augusti 2017 arbeta med att förändra vuxenvärldens syn på att se unga som jämlika samhällsmedborgare med rätt till delaktighet och inflytande i såväl i kommunpolitiken som i det lokala föreningslivet och i bygden. Det görs genom arbete med attitydförändring hos vuxna gentemot unga. Huvudsakliga målgrupper är unga 13-25 år med fokus på tjejer, vuxna kommunpolitiker i bygden, vuxna i föreningsstyrelser och högre tjänstemän i lokala styrelser. Projektet genomförs i Örbyhus/Tierps kommun. Projektets resultat ska spridas genom dokumentation av erfarenheter från projektet Utveckla ÖTV och dokumentation i form av filmprojekt."

Tierps kommun

Politiker och tjänstemän har deltagit i projektet Ung och ingenting?. Kommunen hade ett samverkansavtal med föreningen Ungdomsnätverket från 2008 till hösten 2017.

Ungdomsnätverket

En ideell förening som bildades 2008 i samband med ett samverkansprojekt mellan Tierps kommun, Närpolisen i Tierp och Barn- och ungdomspsykiatri (Landstinget i Uppsala län). Föreningen är ideell och icke-vinstdrivande och verkar för att öka barn och ungas hälsa och minska utanförskapet. Stort fokus har sedan föreningen startades legat på att ordna verksamhetslokaler för ungdomar att vistas i, i form av Hälsohuset i Tierp. Föreningen fick bidrag genom projektet Ung och ingenting?. Föreningen lade ner sin verksamhet i början av hösten 2017, mer om det på sida 18.

Now Bahar

En ideell förening som bildades i april 2017. Föreningens syfte är att få främst afghanska invånare i Tierps kommun att känna sig trygga och integreras, men alla är välkomna till föreningen. Föreningen fick bidrag genom projektet Ung och ingenting?

Tobo-Örbyhus Fotbollsförening (TÖFF)

En ideell förening som bildades 1975 och som bedriver sporterna innebandy och fotboll. Föreningen fick bidrag genom projektet Ung och ingenting?

Projektets problembild och målbild

Problembild

Det är tråkigt, här händer ingenting, allt satsas på centralorten Tierp – upplever många unga i Örbyhus Tobo Vendel. Samtidigt har bygden ett rikt föreningsliv och Tierps kommun har ambitionen att alla invånare ska kunna leva ett gott liv och vara delaktiga i samhällsutvecklingen. För att hela kommunen ska leva måste unga ses som jämlika samhällsmedborgare med rätt till delaktighet och inflytande, och ungas engagemang uppmuntras och underlättas – både på lokal nivå i bygden och på kommunal nivå. Få unga i Sverige upplever att de har möjligheter att föra fram idéer till beslutsfattare i kommunen, samtidigt som många är intresserade av samhällsfrågor och av att påverka i frågor som rör deras kommun.

Målbild

Förhoppningsvis kommer unga efter projektet ha stärkts i sin egen organisering med effekter i form av ökat inflytande och delaktighet i samhällsutvecklingen – kanske genom engagemang i lokala föreningar. Vuxna kommunpolitiker, kommundienstjänstemän och föreningsstyrelser har vilja och verktyg för att fördjupa demokratin och underlätta för engagemang genom samverkan. Ambitionen är att genom projektet skapa en metod som kan spridas, och projektet kommer dokumenteras genom film.

Lästips

Projektet utmanar normer om ålder och plats – projektet lyfter fram att unga vill och kan engagera sig samt att saker och ting händer på andra platser än i staden. Här kommer relaterade lästips:

Åldersmaktordning / åldersnormer

- Barn och ungas politiska villkor
- Rapport mot åldersdiskriminering av unga
- Ungas organisering över tid – unga för sig själva eller tillsammans med vuxna

Urban norm

- Vad är urban norm?
- Sluta förneka den urbana normen
- Ett urbant tolkningsföretäde? En studie av hur landsbygd skapas i nationell policy

Unga på landsbygden

- Vinna och försvinna? Drivkrafter bakom ungdomars utflyttning från mindre orter
- "Här får du inte vara med om du inte flyttar härifrån" Om ungdom och regional utveckling
- Var du bor spelar roll – landsort eller storstad

Aktiviteter under projektåret

Hösten 2016

Facebooksida startas

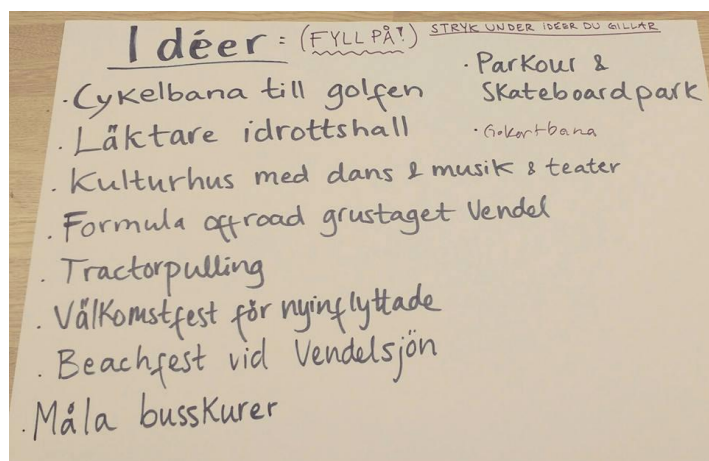
Facebooksidan med samma namn som projektet startades, för att enkelt kunna sprida information samt fungera som en digital kommunikationskanal med till exempel unga.

Uppmärksamhet i tidning

12 oktober 2016 skriver Uppsala Nya Tidning en artikel om projektet.

Lots på Hälsohuset i Tierp och Örbyhus fritidsgård

Under hösten befann vi oss på Hälsohuset i Tierp och Örbyhus fritidsgård för att kunna bolla med unga om idéer att förverkliga. Dels för att samla idéer inför vårens utlysning riktad direkt till unga för att kunna förverkliga. Dels för att samla till en idébank, eftersom vissa idéer kanske kan/behöver förverkligas utanför projektets pott.

Politikerträff

18 oktober 2017 anordnades i samarbete med föreningen Ungdomsnätverket en politikerträff på Hälsohuset i Tierp, ett koncept som Ungdomsnätverket så länge föreningen existerade anordnade minst en gång årligen. På politikerträffen berättade vi om projektets syfte, och det blev framför allt diskussioner om att politikerna ville få fler unga in i partipolitiken. Projektmedarbetare Birgitta Clarke underströkte att många unga upplever kommunpolitiken som otillgänglig. Deltagande var positiva till konceptet lunchträffar som vi föreslog inför våren, för fortsatta samtal om ungas delaktighet i kommunens samhällsutveckling.

Motioner

Centerpartiet skrev en motion inspirerad av politikerträffen, som handlade om att årligen bjuda in unga till ett kommunsammanträde och ta fram informationsmaterial.

Tjänstemannaträff

26 oktober 2016 anordnade vi en tjänstemannaträff där kommunchef, kommunpolis, chefen för fritidsgårdsverksamhet, samordnare för elevhälsan samt tidigare (utvecklingsledare Barn och unga) och nya (kultursekreterare Kultur och fritid) kommunadjungerade inom föreningen Ungdomsnätverket deltog. Deltagande var positiva till konceptet lunchträffar som vi föreslog inför våren, för fortsatta samtal om ungas delaktighet i kommunens samhällsutveckling.

Bild från youtube-klipp om Tjänstemannaträffen.

Samarbete med Uppsala Stadsteater

16 november anordnades en workshop på fritidsgården. Dramapedagogen Carolin från Uppsala Stadsteater höll i dramaövningar tillsammans med ett 10-tal unga som delade med sig av hur det är att vara ung i Norduppland. Innan workshopen startade gick en grupp unga fotopromenad och tog bilder av Örbyhus. Samarbetet möjliggjordes i och med stadsteaterns föreställning "Långt härifrån", inför vilken även elever på Örbyhus skola fick dela med sig av hur det är att vara ung och växa upp på landsbygden.

Bild från Örbyhus fritidsgård efter workshop med Uppsala stadsteater.

Våren 2017

Politikerluncher

Januari

Anteckningar som publicerades på projektets facebook sida:

Torsdag 19 januari åt vi lunch tillsammans med tre kommunpolitiker - Jonas Nyberg (s), Sara Sjödal (c) och Sven Lokander (m) på Hälsohuset. Vi pratade om nutid och framtid: Vilka sätt att lyssna in åsikter och idéer finns idag, och vad skulle kunna förbättras?

Direkt konstaterade vi att alla åldrar ska ha samma möjlighet att påverka. Beslutsfattandeprocessen i kommunen har sin gång, och Demokratiberedningen har precis föreslagit att det ska vara ett måste att i början av en process bestämma om det borde och kan föras medborgardialog under processen. Medborgardialog anordnas för specifika projekt eller ärenden, och det är viktigt att använda olika sätt att nå olika målgrupper.

Alla var överens om att fördjupad demokrati och kontinuerligt engagemang är något av det viktigaste för samhället. Det räcker inte att bara engagera dig i ett enskilt projekt eller vilja påverka om du är missnöjd med något, alla måste vara delaktiga i samhällsutvecklingen som pågår hela tiden. Hur kan vi få till det?

Några idéer nämndes:

- Mer stöd till civilsamhället/föreningslivet (gemensam lokal, hjälp med kassörsuppdrag, ekonomiskt stöd, hjälp att hitta finansiering, hjälp med föreningsutveckling, mm)
- Skapa överenskommelse mellan kommunen och hela föreningslivet för ett helhetsgrepp där parterna tillsammans kommer överens om om principer för samverkan (se tex Uppsala kommuns Lokala Överenskommelse). (För specifika avtal mellan kommun och en part finns verktyg som tex samverkansavtal eller Idéuret offentligt partnerskap.)
- Formalisera ett Ungdomsråd (vi talade om huruvida Ungdomsnätverket som redan finns och har kontinuerlig verksamhet skulle kunna fungera som det mer formellt)

Maj

Anteckningar som publicerades på projektets facebook sida:

Tisdagen 23 maj 2017 lunchade jag (projektledare Isabelle) tillsammans med Kenneth Gunnarsson (Miljöpartiet, ordförande i kommunens barn- och ungdomsutskott), Catarina Deremar (Centerpartiet) och Åsa Sikberg (Moderaterna). Det blev suddiga bilder, eftersom kameran hade för lång slutartid – Kenneth är fotograf och hörde det direkt 😊

Under lunchen tog jag bland annat upp dessa verktyg (info om dem finns längst ned i inlägget):

1. www.ungidag.se
2. LUPP
3. Ungdomsråd
4. Ungdomsnätverket
5. Socialt bokslut
6. Idéburet offentligt partnerskap
7. Överenskommelsen

Under lunchen konstaterade vi bland annat:

- unga är inte en homogen grupp (alltså att alla unga är likadana), lika lite som alla pensionärer eller andra grupper är likadana.
- färre människor är aktiva i politiska partier, men många vill påverka samhället. 44% av unga (13-25 år) vill påverka lokalt men bara 18% av killar och 15% av tjejer känner att de faktiskt kan påverka lokalt.
- äldre i styrelser måste vara öppna för yngre som vill engagera sig, och tillåta nya idéer.
- elevråd kan vara ett bra sätt att både lära sig att skriva protokoll mm och att påverka beslut, men alla elevråd i kommunen fungerar inte lika bra.
- överlag beror mycket som händer på enskilda eldsjälar, oavsett om det är en lärare, en chef, en politiker, en person i en förening, osv.

Vilket ledde till frågan:

Hur kan kommunen stimulera hållbart engagemang så att saker och ting inte bara beror på enskilda eldsjälar, men utan att lägga en blöt filt över engagemanget genom en massa krav på formalia?

Svaret blev organisering på flera plan. Det gäller att ha en balans mellan formalia och flexibilitet. Föreningar är viktiga, och istället för att bara införa kortsiktiga bidrag till evenemang eller så gäller det att

underlätta för långsiktig organisering som kan ta tillvara på kortsiktigt engagemang. Lokalsamhällen måste vara organiserade, som till exempel Utveckla ÖTV [som äger projektet Ung och ingenting?], olika grupper måste vara organiserade [som till exempel unga i föreningen Ungdomsnätverket, pensionärer i pensionärsföreningar, osv], kommunen måste vara organiserad så att de kan samverka inom kommunen (olika enheter och tjänstemän) och utåt. Precis som det finns ett pensionärsråd kan det också finnas ett råd för lokala utvecklingsgrupper i kommunen och ett ungdomsråd – råd som en kanal där kommunen och dessa grupper möts. På så sätt är grupperna organiserade på egen hand och alltså styrda underifrån, men det finns också formella vägar till och från kommunen. Oavsett om det finns råd i kommunorganisationen eller inte måste dessa olika grupper också få stöd.

Grunden för att få bra stöd är kunskap. Politiker och tjänstemän måste ha kunskap om verktygen nedan, och mycket annat. Barn, alltså människor under 18 år, har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. MUCF konstaterar att det krävs att ansvariga aktörer (politiker och tjänstemän) har kunskap om hur Barnkonventionens artikel 12 ska förverkligas i den egna verksamheten. Tierps kommun har en policy och handlingsplan för Barnkonventionen, men vi hann inte prata om hur det fungerar. I slutet av projektet Ung och ingenting? kommer en rapport om nuläget i Tierps kommun och möjligheter till förbättring.

Tack för en trevlig lunch!

1.. www.ungidag.se

Samlad statistik från MUCF om ungas levnadsvillkor utifrån tolv myndigheter och Riksidrottsförbundet.

2. LUPP

En enkät från MUCF för att kommuner ska få kunskap om ungas situation, deras erfarenheter och synpunkter -hur unga ser på inflytande och demokrati, situationen i skolan, möjligheten till arbete, sin egen hälsa och trygghet, sin fritid, och hur de ser på sin egen framtid.

3. Ungdomsråd

3a. Sveriges ungdomsråds definition är: "Ett ungdomsråd är en organisation av och för ungdomar i en viss kommun eller en viss stadsdel. Ungdomsrådets verksamhet sker i den egna kommunen eller den egna stadsdelen och syftar till att göra livet bättre för sig själv och andra ungdomar där de bor."

Med den definitionen är föreningen Ungdomsnätverket som redan finns i Tierps kommun ett ungdomsråd.

3b. Ungdomsråd kan också vara ett formellt organ inom en kommunorganisation. Tierps kommun har till exempel ett pensionärsråd, som har ett reglemente (där syfte med rådet och regler för rådet finns). Om Tierps kommun ska införa ett ungdomsråd är det mycket att bestämma i ett reglemente, till exempel vilka som ska vara med i rådet – X antal från varje skolas elevråd vara med, eller X antal från olika föreningar, osv. Syftet med ungdomsrådet avgör vilken grad av inflytande unga får genom rådet. Olika kommuner har olika mål med sina ungdomsråd, två vanliga mål är att lyssna in ungas åsikter/intressen/idéer och att tillåta unga att påverka kommunala frågor och beslut.

4. Ungdomsnätverket

Startade i Tierp 2009 i samband med ett projekt i nära samarbete med polis, kommun mfl. Syftet med föreningen är att skapa mer delaktighet och inflytande hos ungdomar i samhället, att öka barn och ungdomars fysiska och psykiska hälsa och minska utanförskapet. Föreningen driver Hälsohuset i Tierp där det finns gym och unga själva leder aktiviteter som till exempel thailek, dans, mm. Ungdomsnätverket är värt att lyfta eftersom det är en ungdomsdriven förening – vilket betyder att unga organiserar sig själva, vilket är precis vad MUCF vill främja.

5. Socialt bokslut

Ett verktyg för att synliggöra föreningslivets värden. Ideella föreningar skapar värden som ofta är osynliga både i medlems- och aktivitetssiffror och i ekonomiska bokslut. Läs mer på www.forening.se/wp-content/uploads/socialtbokslut.pdf

7. Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Kommuner har oftast två sätt att samarbeta med civilsamhälle/föreningar: 1) Föreningsbidrag 2) Upphandlade tjänster. IOP är nummer 3). IOP är ett partnerskap där en offentlig instans (till exempel kommun) och en idéburen organisation tillsammans definierar en samhällsutmaning. Läs mer på www.socialforum.se/om-forum-2/ideburetoffentligt-partnerskap

8. Överenskommelsen

En gemensam avsiktsförklaring mellan offentliga och idéburna aktörer, det handlar om "spelregler" och grundvärderingar för samarbetet mellan parterna. Flera kommuner i Sverige har skapat Överenskommelser mellan kommunen och civilsamhället, för att förbättra och utveckla möjligheterna för en god samverkan.

Tjänstemannaluncher

Mars

Anteckningar som publicerades på projektets facebook sida:

Torsdagen 2 mars så hade Birgitta en lunchträff med tjänstemän. Under träffen diskuterades följande fråga: Hur önskar ni att dialogen med unga skulle vara på er arbetsplats? Från polisens sida var svaret: "Vi har bra dialog med unga som vill ha den med oss. Dock så har vi svårt att få den med dom som vi skulle behöva ha den med."

Vi konstaterade även följande: Att det är svårt att nå unga idag som missbrukar. Då man oftast sitter hemma och beställer hem narkotika. För ca 5 år sedan så hittade man många missbrukande unga runt stationen, gammelgården mm. Där är man inte idag på samma sätt. Vilket har försvårat för polisen att hitta dessa personer. Positivt är att alkoholintaget just nu verkar vara mindre hos de unga idag i kommunen.

Verksamhetschefen på elevhälsan var också närvarande under träffen. Hon berättade kort om ett projekt som ska starta på Högbergskolan, som handlar om integration. Mycket positivt.

I övrigt så berättade Birgitta lite om ett integrationsprojekt som Ungdomsnätverket fått bidrag för från kommunen som startat i Hälsohuset. Hon berättade även om vad som finns i övrigt i Hälsohuset.

Maj

Anteckningar som publicerades på projektets facebook sida:

Måndagen 29 maj 2017 lunchade jag (projektledare Isabelle) tillsammans med chefen för Individ- och familjeomsorg (IFO), Randi Graungaard, och kultursekreterare barn och unga på Kultur och fritid (KoF), Michael Sjöberg. Michael var med på tjänstemannaträffen i höstas, men Randi fick en dragning om vad projektet handlar om: att de två huvudsakliga målen är att ungas egen organisering stärks och att vuxna politiker, tjänstemän, och styrelseledamöter har vilja och verktyg att fördjupa demokratin genom bland annat mer samverkan. Att projektet är relaterat till normer om ålder och plats – i nuläget är inte stad och land, unga och vuxna jämlika. Att många unga vill påverka lokalt, men känner att de inte kan det, och att forskning visar att unga som stannar på landsbygden många gånger inte ses som kompetenta samhällsutvecklare av vuxna. Det är inget som förändras på en dag, utan en lång process där samtal i form av lunchträffar är en liten del av det stora hela.

Jag började med att sammanfatta tidigare lunchträffar, och nämnde verktygen från politikerlunchen veckan innan. Randi informerade under punkt 6 (idéburet offentligt partnerskap) att Tierps kommun redan använder sig av så kallade Samverkansavtal med till exempel Kvinnojouren och Brottsofferjouren [och Ungdomsnätverket], vilket är ett liknande verktyg – kommunen ställer krav på en förening som de ska uppnå för att få stödet. Sedan fortsatte samtalet, och den korta sammanfattningen är: ur tjänstemannaperspektiv gäller det att effektivisera för att göra det mesta av skattepengarna, och det kan bli effektivare genom mer samverkan med organiserade lokalsamhällen och grupper (tex unga) - men i grunden är det en politisk fråga vad skattepengarna ska användas till.

Här kommer en REJÄL sammanfattning till världen:

★ Att möta unga

MUCF menar att "När unga vänder sig till politiker eller tjänstemän med frågor, synpunkter eller förslag är det mycket viktigt att de blir lyssnade till och bemötta på ett bra sätt. Ett dåligt bemötande vid de första kontakterna med offentliga myndigheter kan bidra till att undergräva förtroendet för den representativa demokratis institutioner och avskräcka unga från att utöva ett aktivt medborgarskap. Det är av stor vikt att de demokratiska institutionerna på alla nivåer utarbetar goda rutiner för att ta emot unga och deras åsikter. Detta gäller särskilt på den kommunala nivån där den allra största delen av ungas engagemang utövas".

2011 beslutade kommunfullmäktige om en policy för barnkonventionen, och det skulle tas fram en handlingsplan om hur BK skulle förverkligas. Från 2011 lär det finnas en barnchecklista som ska användas vid varje beslut som fattas av utskotten, blockchefer och verksamhetschefer. Utifrån det frågade jag vad det finns för rutiner att bemöta unga.

IFO är lagstyrd verksamhet, med många parametrar att förstå. De använder sig av konceptet BBiC, Barnets

Behov i Centrum – som är Socialstyrelsens koncept för utredningsarbete av barn och unga. Randi berättar att en policy är politiska ideal, som konkretiseras av verksamheterna i form av en handlingsplan – så att de politiska besluten ska bli verkstad.

Michael arbetar mycket med Kulturslingan (som är en garanti för att elever i kommunen ska få kulturupplevelser varje läsår), så han möter många barn och unga genom det arbetet. Han försöker att hela tiden anpassa sig utifrån personen han möter, vara öppen för individen. Michael berättade att han försöker ha barnkonventionen och barnkonsekvensanalys präntad i ryggraden.

En utmaning för både IFO och KoF är att hitta nya sätt att kommunicera med unga – för IFO:s del kan det kanske handla om att i framtiden på något sätt ha uppföljningsmöten med utplacerade barn digitalt, dels eftersom placeringarna kan vara spridda över hela Sverige så det är mycket tid för tjänstemän som går åt till resor och dels för att unga generationer kan ha lättare att prata digitalt. Ingenting är beslutat – men det kommer bli allt viktigare att ha människan i centrum och samtidigt använda resurserna på bästa sätt (mer om det längre ned).

KoF har en policy för sociala medier, men är helst på den säkra sidan och frågar ofta föräldrar om tillåtelse för att få kommunicera med barn. Överlag känner de av att lagstiftningen måste hinna med i teknikutvecklingen.

★ Flexibilitet i ett föränderligt samhälle

Jag presenterade en samhällsanalys kopplad till region Uppsalas utvecklingsstrategi, som sipprar ner till Tierps kommuns vision. Analysen är att vi befinner oss i antropocen, människans tidsålder, som innebär ökad förändringstakt, lokalt och globalt allt mer kopplat, klimatförändringar, i Sverige har vi en situation med ökad ojämlikhet, och risken för nedskärningar i välfärden ökar – det gäller framför allt på landsbygden på grund av den marknadsstyrda utvecklingen där storstadsregioner görs till "tillväxtmotorer". Samhällsutvecklingen ställer den sociala sammanhållningen inför prövningar. Vi måste vara förberedda att hantera dessa förändringar men också att riktningen går att styra – vi befinner oss i omställningen till ett hållbart samhälle. Några slutsatser utifrån den analysen är bland annat att behovet av att offentlig sektor har tätare kontakter med civilsamhället ökar och att se medborgare som subjekt och samhällsmedskapande. Det är viktigt att ha ett strategiskt arbete som möjliggör effektiva operativa insatser tillsammans med medborgare, att investera tidigt och långsiktigt.

Randi och Michael kunde känna igen sig i analysen personligen, och försökte koppla det till sina verksamheter. KoF jobbar mycket med föreningar och Michael konstaterade direkt att en utmaning är tiden. Tiden krymper, hur ska människor hinna vara engagerade? Vi måste bli mer flexibla, på olika sätt. För KoF handlar det till exempel om att sommarlovsstöd till föreningar ska vara flexibelt, och de har också uppmanat MUCF (den statliga myndighet som betalar ut sommarlovsstöd) att ha stöd till alla lov.

★ Budget, budget, budget

Vi-tänk behövs för att kunna göra bästa kommunnytta, menade Michael. Randi berättade att det på ett sätt finns redan idag i form av att kommunledningen (chefer för enheterna) planerar kommunbudgeten ihop – alla resonerar vad behöver vi och vad kan vi vänta med – för att se hur pengarna kan fördelas på bästa sätt. När de har ett förslag på budget lämnar de över det till politikerna.

En utmaning där är att kommunbudgeten är 1-årig, och det går inte att föra över ett eventuellt överskott för att använda det nästa verksamhetsår. Det är lagstadgat, så det är svårt att skapa mer långsiktighet, men de flesta av kommunens verksamhetsplaner är i alla fall tre år. En till utmaning är att statens regleringsbrev (som bestämmer mål och budget för olika verksamheter) kommer i slutet av december, vilket gör det svårt att hinna planera riktigt väl inför nästa år.

Budgeten kommer att behöva bli snävare i och med att vi har många som blir äldre. Det kommer snart behöva byggas ett till äldreboende i Tierps kommun, vilket kommer kosta pengar – och då måste det dras in pengar någon annanstans ifrån. Det är inte otänkbart att det dras in från KoF, eftersom den verksamheten inte är lagstiftad (kommunallagen kräver vård, skola och omsorg). Det gäller att hitta en balans i budgeten – det mest ekonomiska kanske skulle vara att ha ett enda stort äldreboende i kommunen, men det finns fler aspekter.

Randi menade att medborgardialoger är ett sätt för medborgare att påverka, och även om det inte går att få som alla vill så är det viktigt att få in medborgares olika nyanser – eftersom det sätter riktningen, även om budgeten sen sätter ramarna för vad som kan bli verkstad. Men det är en politisk fråga när det ska till medborgardialoger. Jag informerade om att Demokratiberedningen tagit fram nya riktlinjer för medborgardialog, och det blir upp till varje utskott att avgöra om en fråga är påverkbar eller inte.

★ Effektivitet genom organisering för samverkan

Med minskade resurser är det viktigt att vara effektiv – att göra så mycket som möjligt med så lite som möjligt. Vi kunde konstatera att organisering är en nyckel till effektivt resursnyttjande. När jag tog upp idén som politikerna nämnde förra veckan om att få alla elevråd att fungera likvärdigt var Randi snabb med att påminna att lärare redan är överbelastade, och egentligen kanske det inte är elevråd som kommer finnas i framtiden – eftersom en person är mer än bara en elev. Kanske är det lokalråd som borde finnas på en plats.

Med andra ord lokala utvecklingsgrupper (finns olika namn på samma sak). Precis som vi var inne på under politikerlunchen finns det mycket att tjäna på att ha organiserade lokalsamhällen och en organiserad kommun som kan samverka med varandra. Det är upp till politiken att investera i en långsiktig struktur där lokalsamhällen och olika grupper (till exempel unga) kan organisera sig och olika aktörer tillsammans kan samverka.

Det är upp till varje verksamhet att effektivisera så att mer resurser finns kvar, för IFO kan det till exempel handla om att skapa ett system för att ansöka om försörjningsstöd digitalt istället för med papper. Men effektivisering har baksidor på så sätt att en del människor inte klarar av tajtare ramar, de hamnar utanför. Randi sade att ungefär 75% klarar av effektivisering, men 25% gör inte det – men effektiviseringen ska ju innebära att det finns mer resurser att just stödja denna fjärdedel.

★ Post-it

I slutet fick Randi och Michael göra en snabb övning, skriva på lappar där det är möjligt eller inte för unga att påverka deras verksamhet och vad som behövs för att få fler möjligheter.

KoF har ett ungdomsråd där unga får tycka till om deras verksamhet. Michael är också adjungerad i Ungdomsnätverkets styrelse, vilket innebär en länk att påverka KoF. Kulturslingan, skapande skola och familjelördagar är också verksamheter som personer kan tycka till om direkt till Michael.

IFO är som sagt lagstyrd, så vissa saker går inte att påverka (till exempel ärendebeslut). Två gånger har IFO fått besök Nationella samordnaren för den sociala barn- och ungdomsvården, och Randi har då bjudit in Ungdomsnätverket och elevråd – men ingen har kommit. Det är en bra chans att påverka. Nästa gång blir i september, och kommer handla om psykisk hälsa. Men Randi påminde om det Michael sagt – tiden är en utmaning, att hinna engagera sig gäller både vuxna och unga.

★ Studiecirkel kommunkunskap?

Det är inte lätt att förstå en hel kommun, så vi spånade på idén att anordna en studiecirkel för att sprida kunskap om hur en kommun fungerar, där olika chefer berättar om sina verksamheter. Randi ställer gärna upp! och jag tror att fler gör det. Kanske kan idén bli verklighet i framtiden.

Lots på Örbyhus Tillsammanscafé

Under våren befann sig Isabelle veckovis på mötesplatsen Tillsammanscafé i Örbyhus, för att fortsätta finnas tillgänglig för unga som skulle vilja idéer: eftersom det som sagt var viktigt att visa på möjligheterna att förverkliga idéer även utanför projektets pott.

Utllysning riktad till unga

Under våren hade vi en utlysning riktad direkt till unga, för att kunna förverkliga idéer dels genom projektledares stöd och dels genom pengapott. Deadline för anmälan var 15 mars. På grund av att ingen hörde av sig valde vi att ändra utlysningen.

Utllysning riktad till föreningar: "Få pengar – få saker att hända"

Utlysningen riktade sig till föreningar. Samtliga föreningar i ÖTV-området fick mail om möjligheten att söka pengar för att tillsammans med unga förverkliga en idé.

Är du 13-25 år?

Vad vill du ska hända i sommar?

Utomhusbio Musikfestival Välkomstfest för nyinflyttade
Beachfest Bygga skatepark Traktorpulling

Ta chansen och gör verklighet av en idé!

- + Du gör något roligt och viktigt för dig och samhället
- + Du får en merit på ditt CV

Maila oss: ungochingenting@gmail.com

SENAST 15/3 !

Vi [Birgitta och Isabelle] hjälper dig med tips och råd, kontakter, pengar, och mycket mer.

Ung och ingenting? - ett projekt som frågar och förändrar, tack vare:

Utveckla ÖRBYHUS TOBO VENDEL

HÄLSOHUSET HÄLSOCAFE • TRÄNA • UNGÅS • HÅ BBA

TIERPS KOMMUN **ABF** Uppsala län

mucf .se Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Få pengar - få saker att hända!

Er förening kan få max 10 000 kronor för att genomföra en idé tillsammans med unga (13-25 år), utan krav på ekonomisk redovisning! Ett enkelt och roligt sätt att få saker att hända.

Hur får föreningen pengar?

Senast 16/4 maila till ungochingenting@gmail.com och berätta hur mycket pengar ni söker, berätta om idén (om ni redan vet vad ni vill genomföra) och berätta hur ni har / planerar ha med delaktiga unga.

Vad ska föreningen göra?

Genomför en idé tillsammans med delaktiga unga (13-25 år) och dokumentera genomförandet i film, till exempel genom mobilkamera. OBS, om ni behöver hjälp med filmandet - hör av er till projektledarna!

Alla föreningar som får pengar kommer delta på en kick-off workshop under april.

Senast 31/7 ska genomförandet vara klart och ni skickar in dokumentationen. Om föreningen inte lyckas med motprestationen måste pengarna betalas tillbaka.

Hur fattas beslut?

Vi har 50 000 kronor som ska gå till minst 5 olika idégenomföranden. Vi fördelar pengarna utifrån hur många ansökningar som kommer in.

Läs mer på www.utvecklaotv.wordpress.com
www.facebook.com/ungochingenting

Ung och ingenting?
Projektet som frågar och förändrar!

Affischer för de två olika utlysningarna.

Sommaren 2017

Tre föreningar fick bidrag för totalt 7 aktiviteter. Beslutet, där även föreningarnas motiveringar till att få bidrag samt tillhörande motprestationskrav om bl.a. att filma projektets genomförande, upprättades i två exemplar och signerades av båda parter. Samtliga videoklipp från genomförandena har sammanställts och finns på youtube-kanalen för Utveckla ÖTV.

Now Bahar

Föreningen ansökte om bidrag för att kunna genomföra en idrottsaktivitet för tjejer. Föreningens ordförande Fatima [intervjuades](#), och önskade då att det skulle vara smidigare för nystartade föreningar: "Vi ska få organisationsnummer från Skatteverket, och vi måste vänta 6 månader på att få bidrag från kommunen. Men jag vet inte hur de räknar - från årsmötet eller från när vi fått organisationsnummer." Fatima önskade dessutom att det skulle gå att till exempel få låna kommunens idrottslokaler, för att kunna sätta igång med aktiviteter som medlemmarna efterfrågar: "De väntar 6 månader och då kanske de tror att jag gör ingenting, och tröttnar."

Just därför tyckte vi att det var viktigt att ge ett snabbt bidrag så att föreningen kunde hyra idrottshallen för att kunna prova på volleyboll. Fatima rapporterade efteråt att "15 tjejer under 25 år, från olika nationaliteter, provade på att träna volleyboll".

TÖFF

Fritidsbank Örbyhus

Föreningen fick bidrag till att starta upp en Fritidsbank i Örbyhus. TÖFF och Utveckla ÖTV hade möte med Upplands Idrottsförbund (som ska underlätta etablering av fritidsbanker i länet), som är positiva och har hjälpt till att kontakta kommunen. Tyvärr har inte intresset varit svalt från Tierps kommun att bidra till uppstarten, så TÖFF och Utveckla ÖTV kommer att fortsätta arbeta för att öppna och driva en Fritidsbank i Örbyhus. Det innebär att TÖFF behåller den summa pengar föreningen fått för att starta en fritidsbank tills idén är förverkligad.

Göteborgscupen

Alla spelare som ville följa med fick möjlighet att åka på Gothia Cup, det blev totalt 16 spelare som var med. Motivering var: "Fotbollen är så mycket mer än bara kicka på en boll. Det är gemenskap, spelare från olika byar och länder som liras ihop samt många med olika hemförhållanden som verkligen behöver idrotten för att få känna glädje och hopp tillsammans". [Film om cupen.](#)

Ungdomsnätverket

Thaileksavslutning

Thaileken fick ett bidrag för att kunna genomföra en rolig avslutning på terminen. Thailek är en aktivitet för barn mellan 5-12år. Under en timme i veckan så får barnen lära sig enklare kick och thaiboxnings rörelser och även leka massor av olika lekar. Dessa lekar är bra för koordinationen av kroppen tex. hoppa jämfota, göra sidohopp mm. Detta är även ett bra tillfälle att öva disciplin i lekformat.

Ledarna hade köpt in lite nya redskap till avslutningen som uppskattades. Så en ny termin är att se fram emot i höst. En frivillig pappa som hjälpt till under terminen tackades med blomma och biobiljett. Under avslutningen på terminen så fick föräldrarna delta och vara med i alla lekar och övningar. Barnen fick även visa för föräldrarna vad de lärt sig under terminen, som en liten mini-uppvisning. Efter timmen med lek

och skoj så grillade man tillsammans och åt glass som dessert. Alla barnen och de vuxna var mycket glada och uppskattade avslutningen. Ledarna för thaileken uppskattade avslutningen och tycker att det är ett roligt "jobb" dom gör med barnen. Man var 3 ledare och 10 barn med sina föräldrar.

Kick-off

Kick-offen var med Ungdomsnätverkets styrelse. Man åkte till Uppsala och bowlade och åt mat tillsammans. Under bowlingen var de mycket skratt och skoj. Man diskuterade Hälsohusets framtid och idéer man har under middagen. Styrelsen lärde även känna varandra lite mer på djupet, då man pratade om sig själva och delade med sig av sina olika erfarenheter. Allt avslutades med glass som åts på en bänk efter Fyrisån. En mycket rolig och uppskattad kväll för Ungdomsnätverkets styrelse.

Självförsvar och prova på Kick- och Thaiboxning

Under två timmar så lärde en ledare från kick- och thaiboxningen ut självförsvar. Denna tid var mycket efter längtat och uppskattades mycket av alla deltagare. Man fick även prova på kick- och thaiboxning vilket var en ny upplevelse för vissa deltagare. Ett lyckat event som uppskattades av deltagare och ledare. Efter träningen så fikade man tillsammans och man kunde ställa frågor till ledaren om självförsvar. Det var en ledare och ca 20 deltagare.

Dansevent

Två tjejer genomförde en dag med dans läger i Hälsohuset. Tanken var att det skulle vara två dagar men tyvärr så blev en ledare sjuk och den andra ledaren var tvungen att resa bort. Det blev en lyckad dag. Ledarna tillsammans med ca 15 deltagare på 6-12 år lekte olika danslekar och dansade tillsammans under en dag. Man fikade och åt mat tillsammans under dagen. De diskuterade vad nyttig och onyttig mat är. Ledare tyckte detta var en rolig dag med mycket skratt. Ledarna uppfattade det som att deltagarna tyckte det var en rolig och bra dag i dansens tecken.

Föreningen Ungdomsnätverket avvecklas

Under hösten 2017 tvingades styrelsen för Ungdomsnätverket besluta att avveckla föreningen. Orsakerna kan härledas till brister hos Tierps kommun. Den akuta orsaken var att kommunen inte betalat ut bidraget som föreningen sedan dess bildande år 2008 fått varje år, vilket ledde föreningen till konkurs. Orsaken till det var i sin tur att Kultur- och fritidschefen valt att inte lämna underlag till kommunstyrelsen för att besluta om bidraget, vilket styrelsen inte informerades om. Att inte ge underlag till kommunstyrelsen motiverades med att kommunens egen uppföljning visade att samverkansavtalet varit luddigt, och behövde göras om – vilket kommunen inte kontaktade styrelsen om för att göra i god tid före kommunstyrelsens möte. Styrelsen fick brottas med utebliven bidragsutbetalning, bristande kommunikation och dåligt bemötande när de till slut lyckats få möte med Kultur- och fritidsenhetens chef och fritidsgårdschef med syfte att komma framåt. Föreningen ville göra om samverkansavtalet, som de höll med om var luddigt, men på grund av kommunens agerande kunde de inte fortsätta betala hyran och engagemanget slocknade efter det dåliga bemötandet med tjänstemännen och bristande stöd från politiker.

Hela händelseförloppet ur Ungdomsnätverkets perspektiv går att läsa i styrelsens skrivelse som skickats till kommunstyrelsen, men som ingen politiker hittills (2017-09-11) svarat på.

Styrelsen fick 2017-09-08 av tillförordnad kommunchef ett ursäktande svar på skrivelsen:

Vi beklagar att processen kring samarbetet med kommunen har upplevts otydlig och ostrukturerat, vilket vi tar lärdom av i vårt framtida arbete såväl internt som externt. Det gäller även bemötandet ni upplevt.

Av skrivelsen framgår att ungdomsnätverket valt att lägga ner verksamheten i Tierp. Det framgår tydligt att det har hänt mycket sedan nätverket startade 2008 men vi hoppas att det engagemang och de erfarenheter som ni har fått genom ert arbete inom nätverket kan komma andra föreningar/verksamheter i Tierp till del.

Formuleringen ”upplevt” ger intrycket av att det skulle vara något som ungdomarna känt men som inte är en korrekt uppfattning gentemot verkligheten. Svaret tar inte på något sätt ansvar för det inträffade.

Ungdomsnätverkets skrivelse visar att kommunens tjänstemän har använt härskartekniker som förminskat de ungas värde, vilket tyder på en vilja från tjänstemannasidan att bevara makt:

Studier visar att samarbete mellan unga och vuxna ofta stöter på svårigheter då man inte har haft en gemensam uppfattning om hur samarbetet konkret ska utformas. Detta påverkar intresset för delaktighet. I vuxnas förhoppningar om ungas delaktighet och engagemang finns dessutom förväntningar och normer som kan hindra unga och därmed deras utveckling till engagerade individer. Det framgår av en rad intervjuer att vuxna har en förkärlek att säga en sak (politiskt korrekt), men samtidigt agera på ett annat sätt (bevara makt).

Ungas organisering över tid 1900-2010

Tierps kommun har onekligen utplånat en verksamhet som en kommun egentligen borde ha vårdat med ömhet: en ungdomsdriven plattform där unga stödjer unga. En verksamhet som, enligt kommunens egen uppföljning, innebar en framtida samhällsekonomisk besparing på mellan 213-425 tkr per år tack vare förebyggande åtgärder. Om kommunen hade tagit ansvar långt tidigare och påbörjat en process med att förtydliga samverkansavtalet, hade situationen förmodligen sett väldigt annorlunda ut än idag. Viljan till det saknades tydligen, men frågan är varför – eftersom alla borde erkänna och värna samhällsnyttan av Ungdomsnätverkets verksamhet på Hälsohuset.

Analys

Utveckla ÖTV har genomfört projektet enligt ovan utifrån att vi fick:

bidrag för att under perioden den 1 augusti 2016 till den 1 augusti 2017 arbeta med att förändra vuxenvärldens syn på att se unga som jämlika samhällsmedborgare med rätt till delaktighet och inflytande i såväl i kommunpolitiken som i det lokala föreningslivet och i bygden. Det görs genom arbete med attitydförändring hos vuxna gentemot unga. Huvudsakliga målgrupper är unga 13-25 år med fokus på tjejer, vuxna kommunpolitiker i bygden, vuxna i föreningsstyrelser och högre tjänstemän i lokala styrelser. Projektet genomförs i Örbyhus/Tierps kommun. Projektets resultat ska spridas genom dokumentation av erfarenheter från projektet Utveckla ÖTV och dokumentation i form av filmprojekt.

Utmaningar

Nå målgrupperna

För att nå målgrupperna 1. Unga 13-25 år med fokus på tjejer, 2. Vuxna i föreningsstyrelser, 3. Vuxna politiker och tjänstemän i kommunen, använde vi metoderna nedan för att nå målgrupperna – med diverse utmaningar.

Lots på fritidsgård / mötesplats för unga

Isabelle befann sig på Örbyhus fritidsgård under hösten och på Tillsammanscafé under våren, och Birgitta befann sig på Hälsohuset i Tierp under hösten. Det var enbart på fritidsgården som unga framför allt befann sig, och det var oftast samma individer varje tillfälle.

- Hur nå fler unga?

Workshops med styrelser

Redan under hösten 2016 eftersökte vi föreningar i framför allt ÖTV-området som ville vara med i en studiecirkel om förändringsarbete som Isabelle skulle hålla. På grund av att ingen nappade ändrades konceptet från studiecirkel till 45-minuter workshop istället.

- Hur få tid att stödja styrelserna?

Politiker- och tjänstemannalunch

Under hösten anordnade vi en politiker- och en tjänstemannaträff som ett startskott på projektet och en intressekoll. Många uttryckte sig då positiva till fortsatt dialog i form av lunchträffar under våren, som skulle innebära regelbundna samtal för att tala om ungas delaktighet i samhällsutvecklingen och samverkan mellan unga och vuxna. Det var dock i genomsnitt enbart 3 deltagare per lunchträff, jämfört med höstens större träffar. Både projektledarna och deltagande var dock enade om att det värdefulla möten för att kunna ha samtal,

Sökes: Föreningar som vill förändras och förändra!

Utveckla Örbyhus Tobo Vendel har fått finansiering från MUCF (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor) till projektet Ung och ingenting? – som bland annat är riktat till föreningar i bygden, med ambitionen att vuxna styrelseledamöter efter projektet har vilja och verktyg att fördjupa demokratin och underlätta för ungas engagemang.

Finnes: Workshop!

Föreningar kan boka in projektledare Isabelle för att hålla i en 45-minuter lång workshop, förslagsvis i samband med ert nästa styrelsemöte.

På workshopen kommer vi att gå från nuläge till framtid. Vilka normer finns i vår förening/styrelse? Hur kan vi ändra på oss för att underlätta för unga att vara delaktiga? I workshopen kommer vi att arbeta med frågor och funderingar som deltagarna har.

Intresserad? Maila ungochingenting@gmail.com för att boka in workshop.

**Ung och ingenting?
Projektet som frågar och förändrar!**

Läs mer om projektet här.

och att just lunch var en smidig tid eftersom både politiker och tjänstemän hade pressade scheman i övrigt. Några huvudfrågor är dock:

- Ska lunchträffar protokollföras och följas upp eller enbart vara förutsättningslösa samtal? Vi förde anteckningar, men det är inte justerade protokoll.

- Vilka politiker och tjänstemän ska bjudas in? Vi testade att dels bjuda in politiker och dels skicka inbjudan till gruppledarna med uppmaningen att bjuda in sina folkvalda, men flera folkvalda har sagt att de inte nåtts av inbjudan.

- Vem ska ha dessa möten med politiker respektive tjänstemän? Eftersom föreningen Ungdomsnätverket inte existerar längre finns ingen ungdomsplattform som kan agera. Det finns heller inget kommunövergripande bygderåd ifall man skulle välja att anordna samma koncept utifrån tanken om att lokalsamhällesorganisering inkluderar unga.

Ungas organisering saknas

På grund av att föreningen Ungdomsnätverket tvingats avveckla saknas nu en plattform för ungas egen organisering i kommunen.

Ideella föreningars resursbrist

Överlag upplever ideella föreningar en resursbrist för att hinna med att inkludera, det visar till exempel kommunens egen enkätundersökning med fokus på integration.

Politiker och tjänstemäns kunskapsbrist

På träffarna med politiker och tjänstemän skedde snabba genomgångar, och det visar sig att det saknas tillräcklig kunskap om verktyg så som Idéburet Offentligt Partnerskap, Överenskommelsen, för att kunna fatta långsiktiga beslut.

Åtgärdsförslag

Det behövs en kombination av åtgärder som främjar långsiktighet och jämlikhet. Det krävs fördjupad demokrati: Barn och unga, föreningar och lokala utvecklingsgrupper/råd måste få mandat och resurser, annars är risken att kommunen drar undan mattan och engagemanget slocknar precis som hos föreningen Ungdomsnätverket. De som i nuläget har mandat att fatta beslut är kommunens folkvalda politiker. Nedan kommer därför ett antal förslag som politiker kan använda för att diskutera inom sitt parti och tillsammans med andra partier.

Stärk Ungdomsnätverket

En tidig slutsats i projektet var att stärka Ungdomsnätverket – en ungdomsdriven förening som redan fanns i kommunen. Tyvärr har dock föreningen som sagt tvingats avveckla på grund av kommunens bristande agerande. Om detta går att läsa på sida 18.

Att föreningen Ungdomsnätverket inte längre existerar innebär bland annat att kommunens ungdomar förlorat en plattform för inflytande, en möjlighet att träna demokrati, att sysselsätta sig själva och varandra genom hälsofrämjande verksamheter. Dessutom har det varit Ungdomsnätverket som sedan start regelbundet anordnat politikerträffar. Att starta upp en liknande ungdomsdriven förening kommer att kräva tid och energi, men är högst möjligt. Till dess kommer det dock finnas ett tomrum, just därför är det viktigt med punkten nedan.

Stöd unga

Demokratiutredningen (SOU 2016:5) visar att det är vanligt att kommuner har antagit policys eller handlingsplaner till exempel för att följa barnkonventionen, för arbetet med ungas inflytande och/eller för att stödja ungas organisering. Demokratiutredningen understryker vikten av att en kommun har ett genomtänkt och sammanhållet styrdokument som till exempel en ungdomspolicy.

Tierps kommun har ingen formell ungdomspolicy. Sedan 2011 finns en policy för barnkonventionen med syfte att ”implementera den i kommunens verksamheter så att attityder, arbetssätt och förhållningssätt mot det enskilda barnet har sin grund i barnkonventionen och att säkerhetsställa så att beslutsfattande sker i enlighet med barnets bästa.” Men det finns ingen direkt uppföljning av policyn, som gäller individer under 18 år. Barnkonventionen ska bli lag år 2018. För att kunna leva upp till exempelvis artikel 12 ” har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet ” krävs att ansvariga aktörer har kunskap om hur barnens rättigheter ska förverkligas i den egna verksamheten. Det måste finnas utarbetade arbetssätt för hur aktörerna på bästa sätt kan ta reda på barnets åsikter utifrån ålder och mognad. Det säger MUCF i sin skrift Fokus 10 (från 2010).

Både MUCF och Demokratiutredningen konstaterar att många unga vill påverka samhällsutvecklingen, men inte känner sig delaktiga och upplever att de saknar inflytande. Ett ungdomsråd kopplat till kommunorganisationen (ett förslag som kommunstyrelsen just nu bereder) innebär inte automatiskt att ungdomars självständiga organisering och inflytande i samhället kommer att öka.

Mot den bakgrunden föreslås att:

- Granska hur kommunen lever upp till Barnkonventionen. MUCF har tagit fram [en skrift](#) för att underlätta revisor som får det uppdraget.
- Ta fram en strategi – genom öppen beredning – som styrdokument för att stödja unga med fokus på inflytande och organisering (ev. behövs på sikt funktionen ungdomsstrateg för att kunna stödja unga)

Stöd civilsamhället

Demokratiutredningen (SOU 2016:5) konstaterar att civilsamhället antas kunna skapa viktiga värden för demokratin, så som ömsesidig tillit, social gemenskap och sammanhållning. Genom särskilt föreningslivet lär sig medborgare samarbeta, samverka och finna lösningar tillsammans.

Tierps kommun måste stärka föreningar genom långsiktighet. Det är föreningar som är grunden för en fortsatt demokratisk utveckling. I MUCF skriver i skriften Fokus10 att föreningslivet är en viktig arena för både lärande och rekreation - och menar att föreningar bör ha ledarutbildningar med grundläggande kunskap om demokratisk gruppmetodik. Föreningar bör se över sina interna demokratiska processer och hitta sätt att rekrytera nya och yngre medlemmar.

Civilsamhälle medför stora samhällsvärden, men dessa värden brukar inte mätas – vilket kanske gör att civilsamhället ofta tas för givet och undervärderas. Civilsamhällsutredningen (SOU 2016:13) gör bedömningen att kommunerna bör underlätta för civilsamhällets organisationer genom att ha en gemensam kontaktpunkt för civilsamhället in i den kommunala organisationen, som bör ha en guidande och stödjande funktion.

Mot den bakgrunden föreslås att:

- Ta fram en strategi – genom öppen beredning – som styrdokument för att stödja civilsamhället (ev. behövs på sikt funktionen förenings- eller civilsamhällsstrateg)

Stöd lokal utveckling

Lokal utveckling omfattar både civilsamhälle och näringsliv, gamla och unga, de som alltid bott på en plats och de som precis flyttat dit. En lokal utvecklingsgrupp måste vara öppen för alla inom det avgränsade området, och för ett lyckat arbete måste många medborgare vara delaktiga. Både Demokratiutredningen och Civilsamhällsutredningen understryker betydelsen av lokala utvecklingsgrupper, eftersom de väger samman lokala intressen för att kunna påverka den representativa demokratin (folkvalda partipolitiker). Demokratiutredningen anser att direktvalda geografiska nämnder – där personer som inte är partipolitiskt anknutna utan företrädar orten – kan vara en metod för att stimulera engagemang och utveckla den lokala demokratin i de fall som de boende i områdena får större inflytande över nämndens utformning, då lokalsamhället får en möjlighet att ta ansvar över sina egna angelägenheter.

Mot den bakgrunden föreslås att:

- Ta fram en strategi – genom öppen beredning – som styrdokument för att stödja lokal utveckling (ev. behövs på sikt funktionen lokal utvecklingsstrateg för att kunna stödja lokal utveckling)

Slutord

Som sagt behövs en kombination av åtgärder som främjar långsiktighet och jämlikhet. Det krävs fördjupad demokrati. Tierps kommun behöver politiska beslut i den riktningen, och vårt förslag är att besluta efter öppna beredningar som ger en bred bild underifrån. Föreningen Ungdomsnätverkets öde kan lära oss en hel del. Det behövs en tydlighet i hur samverkan mellan parter ska fungera. Det behövs en långsiktighet i avtal/överenskommelse mellan parter, eftersom det inte går att upprätthålla verksamhet genom luddiga 1-årskontrakt. Kommunen har genom sitt agerande visat brist på långsiktighet, som innebär stora risker för minskat förtroende – motsatsen till vad som behövs: Tillit och gemensamma krafttag. Kommunens motivering till att inte betala ut bidrag var att andra föreningar inte får bidrag till hyra. En fysisk mötesplats där föreningslivet kan bedriva ideella verksamheter behöver vara en del samhällets infrastruktur. Genom öppna beredningar kommer fler lärdomar att dyka upp från unga, civilsamhället och lokala utvecklingsgrupper.

Vi behöver modiga politiker, som är villiga att öppna upp för samtal och perspektiv. Som vågar prova nya vägar och som är villiga att besluta att överlämna viss makt och ansvar – för det är onekligen det som krävs för ett reellt inflytande kopplat till ungdomar, civilsamhälle och lokal utveckling. Vi hoppas att några modiga frön har såtts hos politikerna som deltagit i projektet Ung och ingenting?

Utveckla Örbyhus Tobo Vendel kommer tillsvidare att fortsätta jobba vidare med att underlätta för lokal utveckling genom att agera både hörlurar och mikrofon: Vi lyssnar in lokalsamhällets behov och uttrycker dessa för kommunen. Dessutom gör vi vårt bästa för att kunna främja lokal utveckling på egen hand, eftersom kommunens strukturer är långsamma och det hittills saknats strategisk inriktning för att stödja lokal hållbar utveckling. Mandat- och resursfrågan är central: Vi kan inte utveckla samhället enbart på ideella eldsjälar, det behövs ett politiskt beslut om att fördjupa demokratin i form av mer makt och ansvar till lokalsamhällen. I väntan på modiga politiker som vill fördjupa demokratin fortsätter vi organisera lokalsamhället både på bredden och djupet.